

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.19.2021

Łódź, 30 listopada 2021 r.

Pan

Konrad Koc

Wójt Gminy Belchatów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.) oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Belchatowie, adres: ul. Kościuszki 13, 97-400 Belchatów (zwanym dalej GOPS lub Ośrodek), dokonano kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. przepisów. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Belchatów z wykonywania ww. zadań z zakresu administracji rządowej dotyczący: terminowości i prawidłowości przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2020 roku do 31.12.2020 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Belchatowie przeprowadzone zostały w dniach 18 i 19 października 2021 roku przez 3-osobowy zespół kontrolerów, będący pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

- Małgorzata Krawczyńska – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję Kierownika Zespołu Kontrolerów) na podstawie upoważnienia z 7 października 2021 r. Nr 112/2021,
- Monika Szewczyk – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia z 7 października 2021 r. Nr 110/2021,

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- Klaudyna Lekler - Lipińska – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia z 7 października 2021 r. Nr 111/2021.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane z upoważnienia Wojewody Łódzkiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej.

(akta kontroli – str. 5-7).

Dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 8/2021.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Bełchatów – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W wyniku analizy dokumentacji na podstawie, której realizowane są zadania poddane kontroli, stwierdzono, że w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie dokonano niezbędnych zmian mających na celu realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w związku z realizacją ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli – str. 23-26).

Wewnętrzną strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie określa Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Nr 14/2019 z dnia 28 października 2019 r.

(akta kontroli – str. 27-38).

Ustalono, że osoby wydające decyzje administracyjne w kontrolowanym okresie posiadały niezbędne upoważnienia Wójta Gminy Bełchatów do realizacji zadań wynikających z ww. ustaw. Kierownik Ośrodka określił również w zakresach czynności prawa i obowiązki pracowników realizujących kontrolowane zadanie

(akta kontroli – str. 39-40).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie zawarł umowę licencyjną na 2020 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA) na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020.

(akta kontroli – str. 55).

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.).

Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi w Centralnej Bazie Beneficjentów (w ramach Emp@tii).

Wskazane we wniosku dane osobowe – tj.: imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego.

Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności weryfikowane były w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN).

Decyzje poddane kontroli, każdorazowo potwierdzone były podpisem ze wskazaniem daty doręczenia, zgodnie z art. 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Kontroli zostało poddanych 15 decyzji administracyjnych wybranych w zakresie **świadczeń rodzinnych** o numerach:

1. SR.EP.4210-106/2020,	9. SR.EP.420-104/2020,
2. SR.EP.420-255/2020,	10. SR.EP.420-34/2020,
3. SR.EP.420-186/2020,	11. SR.EP.420-3/ŚR20/2020,
4. SR.EP.420-173/2020,	12. SR.EP.4211-72/2020,
5. SR.EP.420-321/2020,	13. SR.EP.420-239/2020,
6. SR.EP.420-308/2020,	14. SR.EP.4211-80/SZO/2020,
7. SR.EP.4212-10/2020,	15. SR.EK.4211-71/SZO/20.
8. SR.EP.420-2/ŚR2/2020,	

(akta kontroli – str. 56-132).

W wyniku analizy skontrolowanych spraw z zakresu świadczeń rodzinnych stwierdzono **nieprawidłowości** w zakresie:

- braku podpisu z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika upoważnionego do wydania decyzji – na egzemplarzach załączonych do akt spraw o numerach: SR.EP.420-255/2020, SR.EP.420-321/2020, SR.EP.4211-72/2020, SR.EP.4211-80/SZO/2020 (art. 107 § 1 pkt.8 Kodeksu postępowania administracyjnego);
- przyjęcie i rozpatrzenie wniosku pomimo braku wypełnienia przez wnioskodawcę pkt. 3 części V wniosku o numerze 000046/01/2020 o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków rodzinnych.

Ponadto w skontrolowanych sprawach w zakresie świadczeń rodzinnych stwierdzono **uchybie** w zakresie:

- braku wskazania w podstawie prawnej w decyzji o numerze SR.EP.420-104/2020, którą przyznano oprócz zasiłku rodzinnego, także prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, konkretnej jednostki redakcyjnej tekstu prawnego tj. art. 15b ustawy o świadczeniach rodzinnych, będącego podstawą do przyznania świadczenia określonego w sentencji ww. decyzji.

Kontroli zostało poddanych 8 spraw dotyczących przyznania świadczeń z **funduszu alimentacyjnego** o numerach decyzji :

1. FA.EP.430-25/2020,
2. FA.EP.430-10/2020,
3. FA.EP.430-18/2020,
4. FA.EP.430-29/2020,
5. FA.EP.430-28/2020,
6. FA.EP.430-13/2020,
7. FA.EP.430-12/2020,
8. FA.EP.430-11 /2020.

(akta kontroli - str. 133-210).

W ww. sprawach nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie terminowości wypłat świadczeń. W odniesieniu do wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o numerach: FA.EP.430-25/2020, FA.EP.430-13/2020 oraz FA.EP.430-12/2020 stwierdzono, że zawierały niewłaściwe załączniki o dochodzie nieopodatkowanym ZSR-05 czyli załącznik z wniosku o zasiłek rodzinny, zamiast załącznika ZFA-03.

Podczas kontroli spraw dotyczących prowadzenia postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentacji: KMP 13/19, KMP 10/11 oraz KMP 40/13 ustalono, że wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano następujące działania:

- w sprawie KMP 10/11 wezwano dłużnika na wywiad alimentacyjny. Przeprowadzono wywiad w dniu 06.09.2021 r., jednakże nie wystąpiono do Powiatowego Urzędu Pracy z wnioskiem o aktywizację dłużnika alimentacyjnego;
- w sprawie KMP 40/13 wywiad został przeprowadzony i zostało odebrane oświadczenie majątkowe od dłużnika alimentacyjnego. Dłużnik został zobowiązany do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy, jednakże Ośrodek nie monitorował dalszych działań dłużnika alimentacyjnego. Od dnia wywiadu alimentacyjnego tj. 07.08.2020 r. do dnia kontroli dłużnik nie dostarczył decyzji o zarejestrowaniu się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy;
- w sprawie KMP 13/19 wysłano w dniu 29.05.2020 r. wezwanie do dłużnika alimentacyjnego w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik nie zgłosił się na wywiad alimentacyjny. Decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się została wydana, dopiero w dniu 13.10.2021 r.

W odniesieniu do kontrolowanego obszaru stwierdzono ponadto, że organ właściwy wierzyciela nie wypełniał obowiązku nałożonego przez art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj nie przekazywał do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Ośrodek ostatni raz przekazał takie informacje do biur informacji gospodarczej w dniu 05.11.2018 r.

(akta kontroli - str. 211-217).

W związku z powyższym w skontrolowanych sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego stwierdzono **nieprawidłowości** w zakresie:

- braku kompletności wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu

alimentacyjnego;

- braku nadawania numeru ewidencyjnego spraw oraz braku rejestracji wywiadów alimentacyjnych w systemie dziedziny;
- zaniechania działań, które winny być podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych;
- braku realizacji art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2020 w oparciu o raporty z systemu dziedziny.

Nie wnosi się zastrzeżeń do zweryfikowanych sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były zgodne z raportami z systemu dziedziny. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi „Za życiem” oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2020 roku do 31.12.2020 r.

(akta kontroli – str. 223-368).

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2020 r. Wójt Gminy Bełchatów, otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu ustawy, w wysokości 3 594 657,00 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 3 516 245,88 zł, z tego na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 3 414 726,38 zł. Koszty obsługi zadania to kwota 101 519,50 zł, którą przeznaczono na bieżącą realizację powierzonego zadania. Ośrodek zakupił również licencję do obsługi programu

dzielinowego. Do budżetu państwa zwrócono środki w wysokości 78 411,12 zł (zweryfikowano z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku świadczenia rodzinne przyznano decyzjami administracyjnymi 539 rodzinom, natomiast fundusz alimentacyjny przyznano decyzjami administracyjnymi 42 rodzinom. W okresie kontrolowanym zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przyznane przez Wojewodę Łódzkiego, wypłacono jednej rodzinie.

Pracownicy Ośrodka na bieżąco udzielali wnioskodawcom informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenia. Dodatkową funkcję informacyjną stanowiła strona internetowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie, gdzie świadczeniobiorcy mogli uzyskać niezbędne informacje dotyczące zasad i sposobu ubiegania się o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ponadto informacje dla mieszkańców dotyczące realizowanego zadania były umieszczane na tablicy ogłoszeń w budynku GOPS.

W okresie kontrolowanym do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie nie wpłynęła żadna skarga dotycząca świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wyniku przeprowadzonej analizy spraw ustalono, że wykorzystano zasoby kadrowe i finansowe w celu realizacji kontrolowanego zadania, w związku z powyższym należy uznać, że zadanie zostało skutecznie zrealizowane.

Za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiadają osoby prowadzące postępowania z zakresu objętego kontrolą oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie, który nadzorował pracę tych osób.

Reasumując, wykonanie przez Wójta Gminy Bełchatów zadań w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **negatywnie**.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami **zalecam**:

1. Wydawać decyzje administracyjne, zgodnie z art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności decyzje obligatoryjnie muszą zawierać podpis

z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji;

2. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot winien zgodnie z art. 24a ustawy o świadczeniach rodzinnych wzywać pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
3. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wskazywać konkretne przepisy (artykuł / paragraf/ ustęp itd.), na podstawie których przyznawana jest pomoc finansowa.
4. Przestrzegać przyjmowania do wniosku o świadczenia z funduszu alimentacyjnego załącznika ZFA-03 o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityk Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467).
5. Dołożyć należytej staranności i rejestrować wszystkie wywiady alimentacyjne w systemie dziedzinowym oraz nadawać numery ewidencyjne spraw.
6. W stosunku do dłużników alimentacyjnych podejmować działania wynikające z rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów *Zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.*
7. Wzmocnić nadzór Kierownika Ośrodka nad sposobem wykonywania obowiązków służbowych przez podległych pracowników.

Informacje w tym zakresie należy przekazać w terminie **20 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź).

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków

lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Piotr Pietrzak
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**